

Bea Sallaberry

«Baionan posible da bizitzea euskararekin kontakturik izan gabe»

Nafarroa Behereko Donamartirin jaioa da Sallaberry, nahiz eta urteak diren Baionan bizi dela. AEK-ko irakaslea da. Euskaraz bizi nahiak pozak eta frustrazioak eragiten dizkio. *Han eta hemen bloga terapia gisa darabil, baita antzeko sentsazioak bizi dituenarekin bizipenak partekatzeko ere.*

ONINTZA IRURETA AZKUNE

Argazkiak: Gaizka Iroz

DUELA 6-8 HILABETE bloga ireki zuenean apustua egin zuen lagunekin. Bea Sallaberry seguru zen sei hilabetetan topatuko zituela hamar egoera non epaitu edo kritikatu duten euskaldun gisa aritzeagatik. Sei-zazpi kontakizun egitera fite ailegatu da eta gogoan dituen batzuk idatzi gabe ditu oraino.

Egoera pozgarriak ere kontatu dituzu blogean. Ahozko azterketan, epaile zinela, "Mozarten edozein aire baino finagoa" entzuteko parada izan zenuen.

Posible da norbaitek hain ongi hitz egitea euskaraz? Gaur egunean ez da politikoki zuzena euskararen kalitateaz hitz egitea, garrantzi handiagoa ematen zaio euskaldun kopuruari, euskara erabiltzeari, baina batzuetan entzuten dituzu jendeak euskaraz eta pentsatzen duzu, "zertan ari gara?". Ados, euskaraz ari da, baina masakratzen du. Badira euskaltegitik edo ikastolatik pasatu ez direnak, euskara etxean jaso dutenak, eta gutxitan entzuten den kalitate maila dutenak.

Azterketako ikasle fina horren adibide da, ezta?

Bai. Bestelako jendea etortzen da normalean. Erakustaldi bat egitera bezala datoz, uste dute erranaldi luze eta konplexuak eginez, subjun-

"Etengabe lotu behar dugu jendeak ikasitakoa egin ahal duen erabilerarekin".

tiboa sartuz, hitz egin behar dutela. Hizkuntza bitxia sortzen dute, zuzena izan daiteke, baina ez da naturala. Azterketako hark orduak hitz eginen luke, hizkuntzari begiratu beharrik gabe.

Iritzi prefabrikatuak dituen jende kategoriaz aritu zara blogean.

Badira euskaltzaleak, badira euskaltzaleak ez diren euskaldunak, eta badira euskarari buruzko iritzia aldatuko ez dutenak, euskara zaharra dela uste dutenak, ez duela balio,

gaur egun haur bati euskaraz egitea ez dela egokia uste dutenak. Jende horiek ez dute lotsarik zuri holako gauzak aurpegiratzeko.

Egoskorrak ala ezjakinak?

Beharbada denak ez dira euskararen traumatikoak (etxean euskara jaso ez dutenak), baina erraten dizute ez dela egokia euskaraz egitea edo konplikatua dela... Eta gu hasten gara argumentatzen luze eta zabal, onurak, elebitasuna... Anitzetan deusetarako ez, zeren eta pasatzen

dugu denbora eta holako jendeak ez du iritziz aldatzen. Jendea etortzen bazaizu galderekin, kuriositate pixka batekin, ongi da, baina batzuetan behar da jendea inarrosi.

Pastelerian gazte baionesak espainolez ari zinela uste izan zuen. Euskaraz ari zinen.

Anitzetan gertatzen da. Hiriguneetan, erdialdean gutxiago, baina Baiona batean posible da bizitzea euskararekin sekula kontakturik izan gabe. Euskararen presentzia karrikan biziki txikia da. Noiz ikusten du euskara baionesak? Ez bada honat etortzen dela bazkaltzera [Kalostropean gaude, AEKren egoitzako tabernan].

Arnasguneen garrantzia aipatu duzu.

Ikaslearen kasuan zailena ikasteko motibazioa izatea da. Baina gero, non erabiltzeko? Arnasguneak badira, guk badakigu non diren, baina ikasten hasi den pertsona arruntak 6-7 urte behar ditu gutxienik oinarritzko maila lortzeko, eta gainera panorama guztia frantsesez dauka.

Ni super berezia naiz Iparraldean. Nire biziaren %80 euskaraz egiten dut, nire familia, lagunak, bizilagunak, lankideak... Guztiak euskaldunak dira. Baina euskaldun arruntak zenbat egiten du euskaraz? Aukerarik ez du. Badakizu badirela gune batzuk non euskaraz egin ahalko duzun, baina zure eguneroko bizian lagun guztiak frantses hiztun elebakarrak badira?

Arnasguneak, eta euskarak izan behar duen balio erantsia.

Irakasleok, euskara irakasten dugunean, etengabe lotu behar dugu jendeak ikasitakoa egin ahal duen erabilerarekin. Bultzatu behar dugu jende horiek zubiak egin ditzaten euskara nonbait erabiltzeko; izaten ahal da ekitaldi batzuen antolaketa, leku batzuk, beste jende bat ezagutzea,

sareetan lotzea jendea... baina euskarari ematea funtzio bat: nik ikasi dut eta erabiliko dut ekimen honetan, honetan eta honetan. Bestela, nire lankide batek erraten du badirela "arinaiztarrak". Euskara ikasten ari zara, baina ikasketek iraun dezakete hogeitau urte, ez baldin baduzu momentu batez salto hori ematen. Arinaiztarrek behar dute euskara baliagarri izatea, kultura, zentzu zabalean.

Hizkuntza eta kultura bereizita erabiltzen direla diozu.

Gaurko egunean kultura ondare bezala ulertzen dugu anitzetan, eta kulturaren definizioa berez ez da hori. Bestelako jakintza guztia ere euskaraz tratatu behar da. Hizkuntza transmisioa, familia transmisioarekin, eskola transmisioarekin edo

"Erraten dizute ez dela egokia euskaraz egitea edo konplikatu dela... Eta gu hasten gara argumentatzen luze eta zabal. Anitzetan deusetarako ez. Batzuetan behar da jendea inarrosi"

AEKekin lotzen da. Hizkuntzak balio du baldin eta erabilerara esparrua baldin badu, nonbait kulturarekin loturaren bat baldin badu. Euskara eta kultura ez dira bereizi behar eta ahalik eta uztarketa handiena behar da, bestenaz biak galduko dira.

"Azken urteetan administrazioan ibili naiz klaseak ematen eta harritu naiz zenbat euskaldun den".

Dezepzioak eta frustrazioak agertu dituzu blogean, Iparraldean euskarak duen larrialdi egoera ez duzu ezkutatut. Alta, baikor ere bazara.

Iparraldean kalean gurutzatzen ditugu jendeak eta ez dakigu euskaldunak direla. Hainbestearino barneratu dugu seguru asko ez dela euskalduna, non frantsesez hasten garen. Hor bada alimaleko lana egiteko, euskalgintza horretan ari da. Bestenaz, zure militantiaren esku gelditzen da beti. Sartzten zara herriko etxeko bulegoetan eta segur aski langileetako bat euskalduna izango da, baina hori jakitera iristeak galdeginen dizu indar bat egitea. Euskaraz egitea beti zerbait gehiago da, ez da zerbait arrunta.

Azken urteetan administrazioan ibili naiz klaseak ematen eta harritu naiz zenbat euskaldun den. ■

<http://hanetahemen.blogspot.com> blogean aurkituko dituzu Bea Sallaberryren hausnarketak eta kontakizunak.

Babeslea: IVAP

"IVAPen misioa da Euskadiko Herri Administrazioetako pertsonak eta antolakuntza hobetzea, administrazio eraginkorragoa, efizienteagoa eta elebiduna lortzeko asmoarekin, eta zerbitzu publikoko zenbait balio komun oinarri hartuta. Horretarako, honako hauek egingo ditu:

IVAP
HERRI ARDURALARITZAREN
EUSKAL ERAKUNDEA

- Euskadiko Herri Administrazioen zerbitzura dauden langileei etengabeko prestakuntza eman eta langileak hautatu.
- Euskararen erabileraren administrazioan normalizatu dadin sustatu.
- Itzulpen ofizialak eta lege- eta administrazio-arioko euskarazko terminologia.
- Hizkuntzari, legerari eta antolamenduari buruzko aholkularitza, eta antolaketa eta kudeaketaren inguruko ikerkuntza."

